

Albert Artur családja valamint Harmath Bélának Tordán maradtak. Azért említjük meg őket, mert biztosítani akarjuk, hogy állandó mélységes szeretettel és együttérzéssel gondolunk rájuk.

Harmath András, a kolozsvári piarista gimnázium 8. osztályának növendéke szép festményekkel vett részt a budapesti tavaszi tárlat kiállításán.

Zakariás István gyógyszerterát kapott Sepsiszentgyörgyön. Sok szerencsét kívánunk megérdemelt vállalkozásához.

Az 1941. évi május hó 4-én tartott családi gyűlésen egyhangú tanácsstaggá választottuk Páll Zoltánt, Jakabos Margit helyett, kinek megbízatása lejárt, s akinek a Családi Egyesület érdekében kifejtett önzetlen munkásságáért ezúton mondunk hálás köszönetet. Pénztárossá választottuk ifj. Tutsek Jenőt, számvizsgáló bizottsági tagok lettek: Rátz Elemér, Tutsek Károly, Zakariás Irma.

Főiskolai jutalmat kaptak: Harmath Erzsébet, Zakariás Margit és Irma"

Az 1940-ben keltezett családi értesítőtől kitetszik, hogy 1939-ben Tordán tankönyvsegélyt kapott az Egyesülettől Harmath András, Harmath Sándor, valamint Albert Sándor, fejenként 10-10 pengőt. Jutalmat kapott még Harmath Erzsébet 10 és Harmath Sándor 5 pengőt. A családi egyesület vagyona 1940. április 15-én 5.422. 34 pengő volt, és ebből segítették kölcsönökkel a rászorulókat, valamint kötött takarékkönyvekben kamatoztatták az alaptőkét.

A Tordáról induló Harmathok szépen kamatoztatták és megszolgálták a kapott segítséget. Mindhárman jelentős pályát futottak be. Ide másolok részleteket a Romániai Magyar Irodalmi Lexikon második kötetének szócikkeiből.

A kötet szerkesztése 1983. december 31-én lezárult, de csak az 1989-es események után, 1991-ben jelenhetett meg.

Folytatjuk

* * *

Beszámoló a jövedelemadó 1% felhasználásáról a 2004. évben

A személyi jövedelemadó 1 %-nak felajánlásból 2004. évben kapott 409 e Ft felhasználása megjelent az Erdélyi Örmény Gyökerek füzetek 2005. július-augusztusi számában. Most a számszaki adatokat közöljük:

1. Az örmény Szamosújvár (kiadó Pro Armenia Alapítvány, Szamosújvár) című könyv kiadásának támogatása könyvek vásárlásával 38 000 Ft
2. Dinyés József: Ismeretlen 1848/49-es dokumentumok című könyv nyomdai költségeire (Erdélyi Örmény Múzeum 8., kiadó: Erdélyi Örmény Gyökerek Kult. Egyesület 139 146 Ft
3. Lázár Vilmos aradi vértanú bronz domborműve (Domonkos Béla szobrászművész alkotása) megvásárlása 120 000 Ft
4. Erdélyi Örmény Gyökerek füzetek 2005. évkönyv II. félév kiadása 37 500 Ft
5. XIX. század eleji női portré olajfestmény restaurálása 100 000 Ft

Ezúttal is hálás köszönetet mondunk adományozóinknak a támogatásáért.

Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület

* * *

Ne hagyjátok a tüzet kialudni!

(Pro Etnica fesztivál, Segesvár, aug. 19-23.)

Augusztus 19-23-a között ötödik alkalommal került sor a *Pro Etnica* fesztivál megrendezésére Segesváron, amelyen valamennyi romániai kisebbség (albánok, románok, bulgárok, csehek, görögök, horvátok, lengyelek, lipovének, magyarok, makedónok, olaszok, örmények, romák, ruténok, szászok, szerbek, szlovákok, tatárok, törökök, ukránok és zsidók) képviseltette magát. A mára már hagyományossá vált, Európában is egyedi rendezvénysorozat sokakat vonzott a híres szász városkába, ahol a néző, ezúttal aktív résztvevőként, belekóstolhatott a különféle nemzetiségek táncvilágának varázsába is.

A fesztivál napilapja, az *Agora* naponta tudósított a különböző etnikumok életéről, népművészetéről, hagyományos viseletéről és egyszersmind az elkövetkezendő évek célkitűzéseiről. A rendezvényt a német

állam támogatta messzemenően, de a lelkes segesvári fiatalokból összeverbuválódott önkéntesek fáradozása nélkül nem valósulhatott volna meg. Egyúttal képzőművészeti kiállításokra, könyvbemutatókra, romániai kisebbségekkel kapcsolatos témájú konferenciákra is sor került, de a gyermekekről sem feledkeztek meg: bábelőadások szórakoztatták a fiatal jelenlévőket.

Kolozsvárt és Szamosújvart a kis, de annál lelkesebb örmény kisebbség képviseltette: a szamosújvári örmény kórus örmény egyházi énekeket, a Dalauzi-dalt és az örmény kereskedő dalát adta elő; Jánky Mária művésznő Komitas örmény zeneszerző dalaiból énekelt pár csokorra valót; Sztranyiczki Zsófia menyasszonytáncot mutatott be a közönségnek; Debreczeni Botond képzőművész Szamosújvár örmény érzésvilágát örökítette meg kiállított grafikáin; Mircea Tivadar, hagyományos örmény kézműves mesterség folytatója, eladásra hozott féldrágakő termékeivel kápráztatta el az arra járókat. Az előadók (a szamosújvári kórus, Jánky Mária és Sztranyiczki Zsófia) *Vardavar* nevű együttese, a többi kisebbség előadóihoz hasonlóan, nemcsak a színpadon, hanem a vár macskaköves utcáin is szórakoztatta a közönséget. A név a rózsát jelentő vard szóból származik: Vardavar pogány eredetű, hagyományos, a természet újjáéledéséhez fűződő ünnep. Az előadás részletes programját örményül Kiss Tibor ismertette.

A helybeli Történelmi Múzeum adott otthont az *Örmény kultúra és művészet Szamosújváron* című vándorkiállításnak (másolatok formájában), amely Kolozsvár-Szamosújvár-Budapest-Bécs után a Nagy-Küküllő-menti városba is eljutott. A megnyitón beszédet mondott a vándorkiállítás létrehozója, *Varduca-Horenian Azaduhi, Steib Anna*, aki hagyományos örmény népviseleti képsorozatával gazdagította a kiállított anyagot, finom örmény halvával kínálta az egybegyűlteket.

A három napos rendezvény a romániai kisebbségek identitástudatának megerősítésére, a kulturális hagyományok bemutatására, átörökítésére, és nem utolsósorban a másság megismerésére, elfogadására törekszik, amely Románia jelenlegi politikai helyzetében - az Európai Unióhoz való csatlakozás közeledtével - korántsem időszerűbb.

Sztranyiczki Zsófia
(Megjelent a Szabadság aug. 25-i számában)

* * *

Barta Boglárka

Lovas népek művészete

Borosjenői Kádár István gyűjteménye a Hadtörténelmi Múzeumban

Manapság igencsak ritkán fordul elő, hogy egy műgyűjtő önként jelentkezik egy múzeumnál azzal a szándékkal, hogy az élete során összegyűjtött tárgyakat az intézménynek ajándékozza. Borosjenői Kádár István azonban úgy gondolta, a birtokában lévő, bronzból és agyagból készült, nagyrészt urartui tárgyakat, így például ruhadíszeket, csengőket, pecsétnyomókat vagy ékszereket a Hadtörténelmi Intézetnek és Múzeumnak adományozza. Az ókori közel-keleti lovas népek művészetéből ezen túl tehát bárki kaphat ízelítőt, és a tárgyak segítségével lehetőség nyílik alaposabb régészeti, valamint motívum-összehasonlító vizsgálatokra is.

Az Egyesült Államokban élő Borosjenői Kádár István 1980-ban kezdte el gyűjteni a magyar emlékeket, de ekkoriban még elsősorban a különböző pénzek és érmék foglalkoztatták. Tíz évvel később egy véletlen folytán figyelt fel az ókori lovas népek művészeti emlékeire.

Egy régiségkereskedő katalógusában két bronz övlemeztöredék fényképére bukkantam - meséli a gyűjtő. - Ezeket olyan indás hálózat díszítette, amelyekhez hasonlót a honfoglalás-kori tarsolylemezekon láthatunk. Ekkor persze még fogalmam sem volt arról, hogy *Urartu*, ahonnan származnak, hol is volt tulajdonképpen. Miután azonban a kereskedő elfogadta az árajánlatomat és hozzám kerültek a tárgyak, legfontosabb teendőm az lett, hogy pótoljam ezt a tudásbeli hiányosságomat.

Urartu, mint országnév egyébként a Kr. e. 13. században jelenik meg írásos emléken, amikor is I. Sulmanu-asaridu megemlíti, hogy uralkodása idején fellázadt ellene Uruatri országa. A hadjárat részletes leírása abból a szempontból is fontos, hogy segítségével könnyen meghatározhatók a hely földrajzi koordinátái. Ez alapján pedig Urartu Törökország keleti, Örményország és Irán nyugati végén feküdt, a Van, az Urmia- és a Szeván-tó környékén, az Ararát hegye alatt. Lakói kimagasló eredményeket értek el az építészet és a fémmegmunkálás területén. Tizennégy féle bronzot használtak, de ismerték a vasat, sőt az